

## מסורת הש"ס

(א) [לעיל ט.], (ב) [לעיל ט.],  
(ג) [נדרים י.], (ד) ס"א  
מעגזים, (ה) נ"א וליזלו,  
(ו) שייך לע"ב,

## הגהות הב"ח

(א) במשנה כשאמר ר"ש  
לא אמרו אלה: (ב) רש"י  
לא אמרה פרה וכו' ואם  
תחקים משנתה וכו' וכן  
ואעמידה והלכו ר"ש  
ישיטון דלמרי כי אמר  
הריני נדיר מן הגבורות:  
(ג) ר"ה א"ר יהודה וכו'  
היא מלילה וערמדה מלילה  
דכו': (ד) ר"ה א"ר כנוריה  
דכו' שכן מלתי מחשבה  
כלל ויחיד מה שמקח:  
(ה) ר"ה משום דמחלפן  
וכו' נמיות כדנתי בפ"ק  
סכ"ד: (ו) ר"ה אלא וכו'  
שניה עומדת מתעכבת  
אמי:

## הגהות מהר"ב רנשבורג

[illegible]

## הגהות התוספות

1. ציבת אזור נמחק.
2. ציבות "זה שטף רעור"
3. וסמכתו ממשבו "בלבש"
4. נמחקות. 5. צ"ל וזכרי.
6. צ"ל 5. ארץ ויהי
7. ונפל אל נטוי בלש אל מלך
8. צ"ל ירד לתמוה.
9. תיבת וזמרח נמחק ולי
10. חמוריה. 11. צ"ל וזלתי
11. לשטוק. 12. ציבות ולק
12. נמחקות ולי ארביה
13. וקשה ולי "רשע" 14.
14. צ"ל לשון. 15. צ"ל מין
15. צ"ל 12. חלף ולי חלף.
16. צ"ל ועזמה מלחיה
17. צ"ל קרין. 18. ציבות
18. צ"ל עזמה נמחק ולי א
19. צ"ל עזמה נמחק.
20. מתיבת אלה עד סכיד
21. נמחק. 22. צ"ל כדמסוק
23. צ"ל כמרי ר' וסכל דיבור
24. אהל. 25. כאן צ"ל אלה דלה
26. שנקבו לשטוק מלימים עד
27. דפדרי ליה.

פי' הרא"ש

הדר ביה: ה"ג אמר אמרה  
פרה זו הריני נזירה אם  
עומדת אני אמרה הדלת  
הזו הריני נזירה אם נפתחת  
אני הדלת לשון נקבה  
כדכתיב הדלת תשוב על  
צירה ובגמ' מפרש לכולה  
מתני': ואמר כסבורה פרה  
זו אינה עומדת כמו  
והאנינה חשבה להשבר  
כלומר לפי עינה אינה  
כולה לעמוד והיינו אמר  
אמרה פרה זו דמתני'

וכמנחת סוטה מקדוש ומייחין לה מן השעורין ואי לא לא מייחין כלל: **קמ"ל**. דפ"ה יציא מן החיטין. ועולם לא מצינן למידק מחני' דכי אמר מן העדשים לא מיימי ולא כלום: **מתני'** <sup>ב</sup> **אמרה פרה**. בגמרא מתרצין כגון שהיתה פרה רבועה לפניו ואמר כמדומה לי כסצורה

פרה ב א שניה עומדת לעולם ע"י אדם  
הריני נזיר ממנה מבשרה אם  
נתיקיים מחשבתה שהיא עומדת  
מאליה אלא אני אלק ואעמידנה. דב"ש  
שטותן דאמריי' כי אמר מן הגרוגרות  
הזו נזיר הכא נמי כי אמר הריני נזיר  
הזו נזיר וכי אמר מבשרה לאיתשולי  
קאמי ואין שאלה בנזיר. וב"ה אמרי  
ואי אמר מבשרה בגרוגרות דמי ולא  
הזו נזיר. ולגבי דלת כגון שהיה דלת  
עול לפניו ואמר כדמורה אני שצבור  
דלתה הוה שאין נפתח ע"י אדם הריני  
נזיר מנסכרו אם תתקיים מחשבתו  
סיפתת מאליו ונפתח מאליו וב"ש הלכו  
שטותן דכי אמר הריני נזיר הוה נזיר  
שאין אדם מוציא דבריו לבטלה וכי אמר  
וננסכרו לאיתשולי הוה דלתי ואין שאלה  
בנזיר. א"ר יסודא. ד"ה אמרו ב"ש שהיה  
נזיר וכלל שכן לא דברו אלא לעיני  
דבר שאם אמר הריני ונדור מבשרה  
הרי פרה זו עלי קרבן אם עומדת  
היא מאליה א ועומדת מאליה הוה  
נדור הימנה ואינו נזיר. גב' כסבורה  
אברהם וי. היינו דקתי אמרה פרה אם  
היא ממשכני א מה שהיא אלהי הכהן  
לשון אמירה כגון ודובר אמת בלבו  
תהלים טו ואמר עשו בלבו בראשית  
א. טו: הריני נזירה. היא יתירה  
שמשע הימנה: הא אמורה ב"ש הוא  
ימנה. ודאם אמר הריני נזיר אמר  
הגרוגרות דהו נזיר וה"ה נמי לכי אמר  
הריני נזיר מבשרה ל"ל למתני: מרסי  
תנא פרה דלת ווגרוגרות  
ויכלהו לרבי וכו' ב: משום דמתלפן  
בעצבים. דפירא צפירא מיתלף ואית  
הו צבים שמה דכינוי כינוי נזירות  
כנזירות א מדתני בברייתא: ואי  
יאמר צפר. לחודיה ה"ה הכא הוה  
לאמר צ"ש דהו נזיר דציצרקא ומתקל

[illegible]

רמאי פריך והאמרי ד"ש חדא וימנא [הא] אינערין לאשמועינן אלע  
ברוגרות למירות ואפ"ה נזיר הכי נמי לא שייך בשר למזיר: **תרתין**  
ואילו דאי אינער ברבורות משום דמחלפי בענינים דתרווייהו פירי  
האל עיקר הסעודה ומיחלף בשלשן בני אדם זה לזה וא"ת וליפולגו בצבאן קו  
אזרחיה קמ"ל דכוונתו שעמדה ר"ל מאליה [ו] ולקמן מפרש שזה בכלל קו  
קמני דודאי אי זה מאליה במתני' מפורש הייתי מודה לדברך אך מדמ  
במזכרה וזה לימתי מזירות בהעמדה [ולכן הקשה] י"י ששומקיע על השלשון  
מאליה שזה הלשון איז נריך להסופק אלשון המעשה אלא עיקר הדבר  
אלא בעל פה אומר איך נעשה המעשה אחרי כי דודאי שחלה<sup>11</sup> נדרו בעע  
עמדה<sup>12</sup> וליכא לפרש צין מאליה צין מאחרים שאין דרך בני אדם לתלו  
מאי קשיא ליה מיה קמני מאליה והא כמה משניות דמשנינן חסוריה  
המשנה אבל לפי דרמי צר חמא לא מוכח כלום דמשנה חסר מאליה  
נודר מן הבשר אי חייל עליה מזירות לכל מיני אי לא לכך פריך<sup>13</sup> מיקמני  
דחסר כלום: **הרי"י ע"ה** בקרבן.<sup>14</sup> פ"ה הפרה ור"ל [ה] אם עמדה<sup>15</sup> אם לא  
**ב"ש** סביר תורפיה דההוא גברא משום [אוקמה] בדידה הוא.  
וצ"ה [סבירין] אשם עמדה כלל משום דכרונה והא קמח  
קמני הריני מזירה והכי משמע עמדה וי"ל דה"ל דכרונה מציאה  
ה"מן חובותיו של מזיר אבל היו גרילים להציא נדרים ונדבות עם

[illegible]

## הריני נזיר פרק שני נזיר

**פרה** זו. כגון שהיתה פרה רצוזה לפניו משמע ליה דהיתה רצוזה  
מדקמני אם עומדת אני לשנייא דרמי בר חמא יא לפרש  
לענין דהיה רצוזה דהיה רצוזה דהיה רצוזה (הא  
מדקמני הריני עומדת מכלל דרצוזה היא) ב אמרי אמרה פרה זו (פי'

סְבוּרָה פָּרָה (זו) כְּלוּמֶר סְבוּרָה פָּרָה  
זו בְּלֻבָּה מִה שֶׁהָיָה רְבוּצָה וּמִמַּחֲמָה  
מִחֲשָׁבָה זו בְּלֻבָּה<sup>2</sup> מִחֲמַת שֶׁרְבוּצָה כ"כ  
שֶׁאִינָה יִכְלֹה לַעֲמוֹד מֵאֲלִיָּה וְלֹא שֶׁהִפְרָה  
עֲלָמָה מִשְׁחַבֵּת כֵּן שֶׁהָיָה אֵין לָהּ דַּעַת  
לְסֻבּוֹר וּלְחֻשָּׁב אֲלֵלָה כְּלוּמֶר בְּנֵי אָדָם  
הַעוֹזְרִים וְרוֹאִים אוֹתָהּ רְבוּצָה לֵל כֵּן  
בָּנָה סְבוּרִים בְּלֻבָּה לֹמֶר כֵּן וְלִפִּי  
שֶׁהָרֹאֶה הִפְרָה חוּשֵׁב כֵּן בְּלֻבּוֹ עַל הִפְרָה  
לִפְיָכֵן תּוֹלֵה מִחֲשָׁבָה בִּפְרָה עֲלָמָה  
כְּמוֹ וְהֵאֵלֶּינָה חֲשָׁבָה לְהַשְׁבֵּר (וַיֵּה א) וְלֹא  
שֶׁהֵאֵלֶּינָה חֲשָׁבָה כֵּן אֲלֵלָה שֶׁהֵאֵלֶּה הָרֹאֶה  
הֵאֵלֶּינָה חוּשֵׁב עָלֶיהָ לְהַשְׁבֵּר וְתוֹלֵה  
הַפְּסוֹק מִחֲשָׁבָה בִּזְנִיָּה ה"ג תּוֹלֵה  
הַמִּחֲשָׁבָה בִּפְרָה הֵרִינִי מִזִּירָה אִם עוֹמֶדֶת  
הֵרִינִי מוֹסֵב עַל הָאָדָם הַמִּקְבֵּל עָלָיו  
הַנּוֹזֵרִים לְהִכִּי קֹאמֶר הֵרִינִי מִזִּירָה מִפִּיק  
ה"ו הֵרִינִי מִזִּיר מִבְּצָרָה אִם עוֹמֶדֶת  
וְלִמֵּי בֵר חֲמַת מוֹסֵב עַל לָשׁוֹן הַמְּשַׁנֶּה  
אִם עוֹמֶדֶת מֵאֲלִיָּה כִי מֵאֲלִיָּה אִינִי מַלְשׁוֹן  
הַמְּשַׁנֶּה אִנִּי תְּרִיךְ לְדוֹחֹק וּלְפֶרֶשׁ שְׁמוֹסֵב  
עַל הָאָדָם הַמִּקְבֵּל הַנּוֹזֵרִים וְה"ק אִם  
עוֹמֶדֶת מֵאֲלִיָּה אִנִּי מִזִּיר מִבְּצָרָה וְאֵע"ג  
דִּכְבֵּר אֲמָרָה<sup>3</sup> הֵרִינִי מִזִּירָה כֹּפֵל מִלֵּן  
הוּא עַל הָאָדָם הַמִּקְבֵּל הַנּוֹזֵרִים לֵל  
נִרְאָה לְמַהֲרִיף<sup>4</sup> נ"ע דִּלְפּוֹס הֵרִיטָה  
דִּמְתַּנִּי<sup>5</sup> מִשְׁמַע שֶׁהִפְרָה עֲלָמָה אֲמָרָה  
הֵרִינִי מִזִּירָה אִם עוֹמֶדֶת אִנִּי הֵיָּה נּוֹפֵל  
בְּצוּבָה בְּלָשׁוֹן<sup>6</sup> וְלִכֵּן נִשְׁמֵית בְּמַשְׁנֵה לָשׁוֹן  
אִנִּי אֲבָל לְשׁוֹנִי אֲדָמִי בֵר חֲמַת לֹא  
הֵיָּה תְּרִיךְ לְשׁוֹנוֹת דְּרָמִי שֶׁכֵּבֵר אֲמָרָה  
הֵרִינִי מִזִּירָה וַיִּמּוֹר לָשׁוֹן הוּא אֲלֵלָה  
שֶׁהַמְּשַׁנֶּה שְׁנוּיָה כִּאֲלִילוֹ הִפְרָה מִדְּבָרָה  
וְכִי הֵיָּה דִּמְיִירִי לִישָׁנָה דִּמְתַּנִּי<sup>7</sup> אֲפָרָה  
ה"ג יֵשׁ לְפֶרֶשׁ אֲדֻלַּת. וְהִר"ר יוֹסֵף  
אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם פִּירֵשׁ דִּה"פ דִּמְתַּנִּי אֲמָר  
פִּירוּשׁ אֲמָר הָאָדָם כִּשְׁרָאָה פָּרָה רְבוּצָה  
כְּמוֹדָהּ אִנִּי דֹאמְרָה פָּרָה זו הֵרִינִי  
מִזִּירָה אִם עוֹמֶדֶת שֶׁהָיָה מוֹצֵבֵת לַעֲמוֹד

ואינה יכולה ובראון תדור מזירות אם תעמוד אני אשלים לה דבריה  
כי הריני מזיר מבשרה אם תעמוד וכולה מתניתין אמלתא דפרה והש"ס  
ומוסוף בה מילתא דלמור האדם וקמא לתמוה<sup>ע</sup> על שמה זו דלא אייתי  
בשהאדם אומר בפירוש הריני מזיר מבשרה אם היא עומדת א"כ היא כוליה  
ונגינא דלמרה פרה כדדי דלמור מעויל כלום וגרלה לפרש שאין  
האדם אומר כלום רק שיהי מספר מילתא דפרה ולא שיהי כזה מזירות  
בשהאדם מופרשת לאיסורא שלא יהיה מבשרה הלך כשאלו מספר  
לפנינו כך דעתו לקיים עליו שיהיה מזיר מבשרה ופליגי ד"ש וצ"ה  
באילו אמר האדם בפירוש אני מזיר מבשרה אם תעמוד ומיהו ז"ע  
ואל הזכיר כלל מזירות ו<sup>א</sup> והכלו בית שגאלי לשעומן דכי היכי ולא שייני  
ת. כלומר צ"ב ג' מקומות בגרוגרות וצפרה וצדלת ואריכי דמפרש  
ושמא דעתו היה לומר ענינים ועלה צפוי גרוגרות וצצר וחמרא וזו  
מרא<sup>ל</sup> דכל עמידת הפרה ע"י (ולא חמא) לשיטתיה וי"ל דלה"ל אלא אבז  
הש"ס פירש אשניויל דרמי צר חמא **מ"י** קרתי **מאריה**. אם עומדת  
קאמר מאליה ש"מ דליכא לפרושי צדיק דאי צדיק לייתי הריני מזיר  
המשנה מאליה [אבל] הא לא קשיא מאי דמוסף רמי צר חמא ועמדה  
ומולה נדרו צריך לשנות התנא ומה שעשתה הפרה אחרי כן א"ל לשנות  
ה הפרה מאליה דלא היה צריך אם לא עמדה מאליה ולכן הוצרך<sup>ע</sup> לפרש  
דבר שיועד שישעשה שאם נעמד להיות מזיר למח כל צדו דבר וא"ת  
ואי קמי י"ד דה"מ היכא דמוחא חסרימין אז ש"כ כח להוסיף על לשון  
דאינה מלה מחלוקת התנאים כלל בעמידת הפרה אלא כלל בהמחלוקת  
דאינה דאין לו להוסיף על לשון המשנה כיון דלא מוכח מפלוגתא דתנאי  
מדה דמסמין לקמן אלא<sup>ע</sup> דלא שצקיה לסייומי למילתיה עד דפרך ליה:  
לא עמדה ר"ל אם לא אעמידה (ובהל) (ובאל) לא אוקמה ויחייב להביא קרבן  
כיוון דקממה אינו חייב להביא קרבן<sup>י</sup> וא"ת והא בלישנא דמתני'  
מזירות אם לא עמדה ואע"ג דקרבותו מזיר אינם באים מבזהמה גסה  
בצנות מזירות ואותם באים אף מבזק ואין הכל לפי נדרו ונדמנו:  
ואמר

[illegible]

## נוסחת הריב"ז

א] (אחריה פרה בנמור  
 הדיח) ילחם כיו' ותמחלו  
 מהצור נמרין כ"י בפרה י'  
 ג] תמקיס' ד' והלכו כ"ש:  
 ה] כ' י' מיר: ד' ותעדה:  
 ו] כסולא: ו' ואחריה נמי  
 זכבו (אסתר ו') י' דלמרי:  
 ח] ויפחן צריך דלמרי:  
 ט] גליון עזי אחר וצרי:  
 י' דאי תאמר גרורות כ"י ובי  
 כסולא הדיח' תאמר נמי  
 תעבידו מיר מיר ק"ל כשאמר  
 מן הגרורות ודעיל' נמי  
 תאמר דכיו' ויכח' אלא כ"י  
 חסד' מירי מיר מנשה  
 אלא לא' להו מיר דליכא  
 למיגור דאי לא' לא' מיר  
 אלא דמוד מן עביד' מיר  
 להו מיר דליכא למיגור גבי  
 כסד' הכי דעביד' עניינא' לא'  
 מלק' ולי תאמר כסד' הכי  
 הוא דליכא למגור משום  
 כשרא ותמחלו ואי תאמר הכי  
 כשרא גרורות כסד' דהאי  
 פירא דפירא' אלא ואמי  
 לחסיל' בנמור' ונכרי  
 דלמגור' תמחלו' כיד' להו  
 גור כ"ש כסד' תמי' דהוי  
 מיר אלא כ"י: ו' קן עני'  
 י' חיי' תמחול' פיר' דהוי  
 דמחיל' תלם ככל אל'  
 גרורות ודעיל' ופיר' דהוי  
 נוכח עט' ו' ומקופט'  
 משום תמחול' כן כ' אלא  
 ככ"י: מן אל' יעמידה  
 כסד':

זי' הרא"ש (המשך)

היא וכל לישראל ומתחילים  
 מאמר הוראה והתחלית  
 הוסיף כ"פ מאמר ארבע  
 וקצת קשה אם מאמר האדם  
 בפרוש הריני נזיר מבשר  
 אי"ל כל מאמר דפרה  
 דמתי' כבדי קטנים ואין  
 ידברו מועיל כלל ועוד  
 דבר האדם חסר  
 בקל לפרש שהאדם לא  
 יכול עליו להיות בפי  
 אלא מאמר הפרה  
 שמחן שהאברהם לעמוד  
 ברצון קאמר הריני נזיר  
 אם עומדת אני ונזירות  
 לא שייך בה אלא שהאדם  
 מופרשת ואסור לה  
 יהנו ממנה וכשראו אסור  
 דברם הללו היו כאלו  
 דברם אתה הריני נזיר  
 מכשרה דבענין אחר למה  
 לו לאמר הריני הללו  
 אלא שדברו לקיים מה  
 שהם אסור מאמר הפרה.  
 וסויה חזקה מאי פיר'  
 וזה אמר ב"ש חרד  
 וימא את טובא איטירן'  
 חרד דפרה לאשמעינן  
 דהוי נזיר אע"ג דלא  
 חזקני נזירות והוא  
 חושש לו למה יוצא  
 פ"ה לחלוק כיון דהיה  
 פלגא דרישא: דרמי'  
 שחת הוצרך להשיעור  
 ב"ב בבות א"ל'  
 מחלוקתן ב' כמפורש ואולי:  
 כדמפרש ואולי:  
 דמחלפ' בענינים ואיכא  
 למימר שהיה סבר לומר  
 דהנזיבים ופלי כד  
 גרורות: כשרא וחזמר  
 מצוין לו כדיו ולייל ב"ש  
 וסובאין יו ויבדיל אינש  
 דשעו ומחלפו לה: אמר  
 ורבא ומקצת עמדה האדם  
 בא עמדת עניק חרד  
 דמתי' אתה דהנזר רבצת  
 דלאשמעינן דקא  
 עמדה מאליה ואי"ל  
 למתי' בפי' עומדת מאליה  
 וליכא לפרש כי עמדה  
 מאליה כי עמדה ע'  
 אחריה א"ל אמאי עמ'  
 כלל רבצת פלי לזני  
 האומר הריני נזיר מבשר  
 פרה ועוד כ"ב רבז הוא  
 ע' עומד ע' ע' עמור א'